

EVROPSKA KOMISIJA
PROTIV RASIZMA I NETOLERANCIJE

PREPORUKA BR. 3
ECRI U POGLEDU OPŠTE POLITIKE:

BORBA PROTIV RASIZMA
I NETOLERANCIJE U ODNOSU
NA ROME / CIGANE

Strazbur, 6 Mart 1998

Secretariat of ECRI
Directorate General of Human Rights and Legal Affairs
Council of Europe
F - 67075 STRASBOURG Cedex
Tel.: +33 (0) 3 88 41 29 64
Fax: +33 (0) 3 88 41 39 87
E-mail: combat.racism@coe.int

Posjetite naš web site: www.coe.int/ecri

Evropska komisija protiv rasizma i netolerancije:

Podsjećajući na Deklaraciju koju su usvojili šefovi država i vlada zemalja članica Vijeća Evrope tokom sastanka na vrhu održanog u Beču 08. do 09. oktobra 1993. g.;

Podsjećajući da je Akcioni plan borbe protiv rasizma, ksenofobije, antisemitizma i netolerancije, sačinjen kao dio ove Deklaracije, pozvao Komitet ministara da uspostavi evropsku Komisiju protiv rasizma i netolerancije, koja bi imala mandat, između ostalog, da formuliра preporuke u pogledu opšte politike koje bi bile upućene državama članicama;

Podsjećajući takođe na Završnu deklaraciju i Akcioni plan, usvojen je od strane šefova država i vlada zemalja članica Vijeća Evrope na drugom sastanku na vrhu održanom od 10. do 11. oktobra 1997. g. u Strazburu;

Naglašavajući da ova Završna deklaracija potvrđuje da je cilj država članica Vijeća Evrope izgradnja slobodnijeg, tolerantnijeg i pravičnijeg evropskog društva, te da poziva na pojačanu borbu protiv rasizma, ksenofobije, antisemitizma i netolerancije;

Upućujući na prijedlog koji se tiče imenovanja evropskog posrednika za pitanje Roma/Cigana, sadržan u Preporuci broj 1203 (1993. g.) Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope;

Imajući na umu zaključke seminara o ljudskim dimenzijama u odnosu na Rome/Cigane u regiji OSCE-a, organizovanog 20. do 23. septembra 1994. g. od strane Organizacije za bezbjednost i saradnju u Evropi (OSCE) u bliskoj konsultaciji sa Vijećem Evrope, kao i nastavak saradnje između ove dvije organizacije na ovom polju;

Pozdravljajući imenovanje koordinatora Vijeća Evrope za aktivnosti u vezi Roma/Cigana, imenovanog 1994. g. od strane Generalnog sekretara;

Imajući na umu rad specijalističke grupe za Rome/Cigane (MG-S-ROM);

Podsjećajući na Preporuku br. R (97)21 Komiteta ministara upućenu državama članicama u vezi medija i unapređivanja klime tolerancije;

Podsjećajući na odredbe sadržane u Preporuci ECRI-a broj 1 u pogledu opšte politike, kojom se nastojalo pomoći državama članicama da se efikasno bore protiv rasizma, ksenofobije, antisemitizma i netolerancije, time što su dati prijedlozi konkretnih i specifičnih mjera u ograničenom broju naročito relevantnih oblasti;

Duboko ubijedena da Evropa predstavlja zajednicu zajedničkih vrijednosti, uključujući i jednako dostojanstvo svih ljudskih bića, te da je poštovanje jednakog dostojanstva kamen temeljac svih demokratskih društava;

Podsjećajući da u nasljeđe evropske istorije spada i dužnost da se prošlost ne zaboravi, tako što će se ostati budan i aktivno se suprotstavljati svim manifestacijama rasizma, ksenofobije, antisemitizma i netolerancije;

Odajući počast sjećanju na sve žrtve politike rasističkog proganjanja i uništavanja tokom Drugog svjetskog rata i podsjećajući na činjenicu da je znatan broj Roma/Cigana nestao kao rezultat takve politike;

Naglašavajući u ovom pogledu da Vijeće Evrope predstavlja otjelovljenje i čuvara temeljnih vrijednosti - naročito u domenu zaštite i unapređenja ljudskih prava - na kojima je Evropa bila ponovo izgrađena nakon užasa Drugog svjetskog rata;

Podsjećajući da borba protiv rasizma, ksenofobije, antisemitizma i netolerancije čini sastavni dio zaštite i unapređenja ljudskih prava, da su ova prava univezalna i nedjeljiva, te da sva ljudska bića bez razlike imaju pravo na ova prava;

Podsjećajući da borba protiv rasizma, ksenofobije, antisemitizma i netolerancije predstavlja iznad svega pitanje zaštite prava ugroženih članova društva;
Uvjerena da u svakoj akciji u borbi protiv rasizma i diskriminacije treba stavljati naglasak na samu žrtvu i poboljšanje situacije same žrtve;

Podsjećajući da su Romi/Cigani u cijeloj Evropi žrtve stalnih predrasuda i rasizma koji je duboko ukorijenjen u društvu, te da su cilj ponekad žestokih izliva rasizma i netolerancije, kao i da se njihova osnovna prava redovno krše ili bivaju ugrožena;

Podsjećajući takođe da stalne predrasude protiv Roma/Cigana vode njihovoj diskriminaciji u mnogim oblastima društvenog i ekonomskog života, te da takva diskriminacija predstavlja glavni faktor u procesu isključivanja mnogih Roma/Cigana iz društva;

Uvjerena da unapređenje principa tolerancije predstavlja garanciju očuvanja otvorenih i pluralističkih društava koja omogućavaju miroljubivu koegzistenciju;

Preporučuje sljedeće vladama država članica:

- da potpišu i ratificiraju odgovarajuće međunarodne pravne instrumente na polju borbe protiv rasizma, ksenofobije, antisemitizma i netolerancije, a naročito Okvirnu konvenciju o zaštiti nacionalnih manjina i Evropsku povelju o regionalnim ili manjinskim jezicima;
- da obezbijede da ime koje se zvanično koristi za oslovljavanje različitih zajednica Roma/Cigana bude ono ime kojim bi ta zajednica željela da bude oslovljavana;
- imajući na umu manifestacije rasizma i netolerancije kojima su Romi/Cigani žrtve, da daju visok prioritet efikasnoj primjeni odredbi sadržanih u preporuci ECRI-a broj 1 u pogledu opšte politike, kojom se traži da budu preduzete neophodne mjere kojima bi se osiguralo da se državno krivično, građansko i upravno zakonodavstvo izričito i specifično suprotstavi rasizmu, ksenofobiji, antisemitizmu i netoleranciji;
- da obezbijede borbu protiv diskriminacije kao takve, kao i protiv diskriminatornih navika, putem odgovarajućeg zakonodavstva, te da unesu u građansko zakonodavstvo specifične odredbe u ovom smislu, naročito na polju zapošljavanja, stambene politike i obrazovanja;
- da učine nezakonitom svaku vrstu diskriminacije koju vrše državne vlasti u obavljanju svojih dužnosti;
- da obezbijede da odgovarajuća pravna pomoć bude pružena Romima/Ciganima koji su bili žrtve diskriminacije i koji žele da povedu sudske postupke;

- da preduzmu **odgovarajuće** mjere kojima bi se osiguralo da pravda bude promptno i u potpunosti izvršavana u onim **slučajevima** koji se tiču kršenja osnovnih prava Roma/Cigana;
- da posebno obezbijede da se ne toleriše da **zločini** protiv Roma/Cigana **prođu** nekažnjeno na bilo koji **način**, te da se sa ovim nedvosmisleno upozna šira javnost;
- da uspostave i podupru **specifične** programe obuke za osobe koje rade na svim nivoima u **različitim** segmentima izvršenja zakona, sa ciljem da se unaprijedi razumijevanje **među** kulturama, te da izgrade svijest o postojanju predrasuda;
- da stimuliraju razvijanje i **odgovarajuću** organizaciju dijaloga **između** policije, lokalnih vlasti i zajednica Roma/Cigana;
- da stimuliraju podizanje svijesti kod osoba profesionalno zaposlenih u medijima, kako u audiovizuelnim medijima tako i u štampi, o posebnoj odgovornosti koju imaju u tome da ne prenose predrasude u svom profesionalnom radu, a **naročito** odgovornost koju imaju u tome da izbjegnu takvo izvještavanje o **dogadjajima** koji **uključuju** pojedince koji su **slučajno** pripadnici zajednica Roma/Cigana na takav **način** kojim bi se okrivljavala zajednica Roma/Cigana kao cjelina;
- da preduzmu neophodne korake da osiguraju da propisi koji se tiču formalne i stvarne **moćnosti** pribavljanja državljanstva i prava na azil budu tako **sačinjeni** i primjenjivani da ne dovode do posebne diskriminacije Roma/Cigana;
- da obezbijede da pitanja koja se tiču "putovanja" unutar zemlje, a **naročito** regulativa koja se **tiče** mjesta boravka i urbanog planiranja, budu razriješena tako da ni na koji **način** ne ometaju stil života osoba u pitanju;
- da razviju institucionalnu organizaciju na takav **način** da **unapređuju** aktivnu ulogu i **učesće** zajednica Roma/Cigana u procesu donošenja odluka, putem državnih, regionalnih i lokalnih mehanizama za konsultacije, pri čemu bi se prioritet dao ideji partnerstva jednakih sa jednakima;
- da preduzmu **specifične** mjere kojima bi se stimuliralo obrazovanje Roma/Cigana i kojima bi se osiguravalo njihovo upoznavanje sa pravima koja imaju i sa realizacijom tih prava, kao i sa **načinom** funkcioniranja pravnog sistema;
- da obrate **naročitu** pažnju na situaciju u kojoj se nalaze žene iz zajednice Roma/Cigana, a koje su **često** predmet dvostruke diskriminacije, i kao žene i kao Romkinje/Ciganke;
- da se **energično** bore protiv svih oblika školske segregacije gdjece Roma/Cigana, te da obezbijede jednako uživanje prava na jednak pristup obrazovanju;
- da unesu u nastavne planove i programe svih škola informacije o istoriji i kulturi Roma/Cigana, te da obezbijede programe obuke za nastavnike iz ovog predmeta;

- da podrže aktivnosti nevladinih organizacija, koje igraju važnu ulogu u borbi protiv rasizma i netolerancije u odnosu na Rome/Cigane i koje pružaju Romima/Ciganima odgovarajuću pravnu pomoć;
- da stimuliraju organizacije Roma/Cigana da igraju aktivnu ulogu u društvu, a s ciljem jačanja građanskog društva;
- da razvijaju mjere za izgradnju povjerenja kojima bi se čuvalo i jačalo otvoreno i pluralističko društvo koje teži miroljubivoj koegzistenciji.

